

30.05.2023

Asia/6

§ 305

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle lumenhallinnan kehittämisen hankekokonaisuuden hyväksymisestä toteutettavaksi vuosille 2023–2033

HEL 2023-001519 T 00 01 04 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle lumenhallinnan kehittämisen hankekokonaisuutta hyväksyttäväksi ja kehotti kaupunkiympäristön toimialaa ryhtymään hankekokonaisuuden toteuttamiseen. Toimialan tulee ottaa hankekokonaisuuden toteuttaminen huomioon vuosittain toimintasuunnitelman ja talousavioehdotuksen valmistelussa.

Lumenhallinnan kehittämisen hankekokonaisuus

Hankekokonaisuudella vastataan lumenhallinnan nykytilan tarpeisiin sekä ratkaistaan lisäksi tunnistettuja tulevaisuuden tarpeisiin liittyviä ongelmia.

Hankekokonaisuuden muodostavat vuosille 2023 - 2033 ajoittuvat seuraavat viisi hanketta:

1. Lumen maavastaanoton lisääminen
2. Lumen sulatuspaikkojen toteuttaminen
3. Lumen lähivarastoinnin mahdollistaminen
4. Lumen merivastaanoton periaatteet
5. Lumen innovatiiviset markkinat

Hankekokonaisuuden tavoitteet ja vaikutukset

Hankekokonaisuudella tavoitellaan merkittävää lumenvastaanottokapasiteetin nostamista, ja tällä parempaa talvihoidon laatua asukkaille ja talvihoidon kustannusten hillitsemistä. Lumenvastaanottokapasiteetin nostamiseksi on vuoteen 2033 mennessä seuraavat tavoitteet:

1. Lumen maalle läjittämisen vastaanottoaikoja on käytettävissä yhteensä yhdeksän (9) kappaletta,
2. Lumen sulattamiseen ja puhdistamiseen tarkoitettuja vastaanottoaikoja on käytettävissä yhteensä kaksikymmentäyksi (21) kappaletta,
3. Lumen lähivarastointia varten on varattu kaupunkitilaa ajokais-toilta, pysäköintipaikoilta, aukioilta ja puistoista,

4. Lumen merivastaanoton varajärjestelyn käyttöperiaatteet on määritetty olosuhteille, jossa nykyiset ja tulevat merivastaanoton korvaavat ratkaisut eivät riitä lumenhallinnan tarpeille,
5. Uutta liiketoimintaa on muodostunut lumen hallintaan ja lumen hyödyntämiseen liittyen.

Lumenvastaanottopaikoissa on estettävä haitta-aineiden ja mikromuovien päätyminen ympäristöön erityisesti arvokkaiden luontoalueiden läheisyydessä. Herttoniemen lumenvastaanottopaikan ympäristönsuojelutarpeiden selvittämisen jälkeen on ryhdyttävä pikaisiin toimiin haittavaikutusten lieventämiseksi, jotta Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueelle tai lähiympäristöön ei päädy haitta-aineita ja roskaa lumen varastoinnista.

Hankekokonaisuudella turvataan kaupungin toimivuus talviaikaan sekä edistetään monia kaupunkistrategian tavoitteita, kuten "Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua" ja "Toimiva kaupunki" -teemojen tavoitteita.

Hankekokonaisuuden lisäksi on käynnissä erillinen "Talvihoidon laadun parantamisen toimenpideohjelma vuosille 2022-2032".

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat projektinjohtaja Erkki Sarvi ja projektinjohtaja Tero Koppinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus: Otso Kivekäs:

Esitysehdotukseen lisätään seuraava kappale: "Lumenvastaanottopaikoissa on estettävä haitta-aineiden ja mikromuovien päätyminen ympäristöön erityisesti arvokkaiden luontoalueiden läheisyydessä. Herttoniemen lumenvastaanottopaikan ympäristönsuojelutarpeiden selvittämisen jälkeen on ryhdyttävä pikaisiin toimiin haittavaikutusten lieventämiseksi, jotta Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueelle tai lähiympäristöön ei päädy haitta-aineita ja roskaa lumen varastoinnista."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tero Koppinen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 78342

30.05.2023

Asia/6

tero.koppinen(a)hel.fi
Erkki Sarvi, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 23137
erkki.sarvi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lumitilararpeen määrittely alueittain 30.3.2023
- 2 Helsingin muuttuvat talvet 6-2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle lumenhallinnan kehittämisen hankekokonaisuutta hyväksyttäväksi ja kehottamaan kaupunkiympäristön toimialaa ryhtymään hankekokonaisuuden toteuttamiseen. Toimialan tulee ottaa hankekokonaisuuden toteuttaminen huomioon vuosittain toimintasuunnitelman ja talousavioehdotuksen valmistelussa.

Lumenhallinnan kehittämisen hankekokonaisuus

Hankekokonaisuudella vastataan lumenhallinnan nykytilan tarpeisiin sekä ratkaistaan lisäksi tunnistettuja tulevaisuuden tarpeisiin liittyviä ongelmia.

Hankekokonaisuuden muodostavat vuosille 2023 - 2033 ajoittuvat seuraavat viisi hanketta:

1. Lumen maavastaanoton lisääminen
2. Lumen sulatuspaikkojen toteuttaminen
3. Lumen lähivarastoinnin mahdollistaminen
4. Lumen merivastaanoton periaatteet
5. Lumen innovatiiviset markkinat

Hankekokonaisuuden tavoitteet ja vaikutukset

Hankekokonaisuudella tavoitellaan merkittävää lumenvastaanottokapasiteetin nostamista, ja tällä parempaa talvihoidon laatua asukkaille ja talvihoidon kustannusten hillitsemistä. Lumenvastaanottokapasiteetin nostamiseksi on vuoteen 2033 mennessä seuraavat tavoitteet:

1. Lumen maalle läjittämisen vastaanottopaikkoja on käytettävissä yhteensä yhdeksän (9) kappaletta,

2. Lumen sulattamiseen ja puhdistamiseen tarkoitettuja vastaanotopaikkoja on käytettävissä yhteensä kaksikymmentäyksi (21) kappaletta,
3. Lumen lähivarastointia varten on varattu kaupunkitilaa ajokais-toilta, pysäköintipaikoilta, aukioilta ja puistoista,
4. Lumen merivastaanoton varajärjestelyn käyttöperiaatteet on määritetty olosuhteille, jossa nykyiset ja tulevat merivastaanoton korvaavat ratkaisut eivät riitä lumenhallinnan tarpeille,
5. Uutta liiketoimintaa on muodostunut lumen hallintaan ja lumen hyödyntämiseen liittyen.

Hankekokonaisuudella turvataan kaupungin toimivuus talviaikaan sekä edistetään monia kaupunkistrategian tavoitteita, kuten "Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua" ja "Toimiva kaupunki" -teemojen tavoitteita.

Hankekokonaisuuden lisäksi on käynnissä erillinen "Talvihoidon laadun parantamisen toimenpideohjelma vuosille 2022-2032".

Tiivistelmä

Kaupunginhallitukselle esitetään lumenhallinnan kehittämisen hankekokonaisuuden hyväksymistä sekä kehottamaan kaupunkiympäristön toimialaa ryhtymään hankekokonaisuuden toteuttamiseen ja sen ottamista huomioon vuosittain toimintasuunnitelman ja talousarvioehdotuksen valmistelussa.

Esittelijän perustelut

Toimivalta

Asiaa esitetään kaupunginhallitukselle, koska hankekokonaisuuteen liittyy pitkäaikaisia ja laajoja talousarviovaikutuksia.

Hankekokonaisuuden aikana tarvittavien päätösten osalta arvioidaan toimivalta tapauskohtaisesti.

Tausta ja tarve

Käsittelyhistoriasta

Kaupunginvaltuusto on tehnyt lumen merivastaanoton lopettamisesta periaatteellisen päätöksen 25.9.2019, § 270 Asia/21. Päätöksessä asetettiin tavoitteeksi luopua lumen merivastaanotosta vuoteen 2021 mennessä.

Kaupunkiympäristölautakunta on käsitellyt lumenhallinnan kehittämistä 21.6.2022 § 397, jolloin lautakunnalle esiteltiin lumenhallinnan vaihtoehtoja sekä yhteiskuntataloudellisia vaikutuksia. Hankekokonaisuutta esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 10.1.2023, jolloin lautakunta ohjasi, että hankekokonaisuudelle on tarpeen hakea linjaus kaupunginhallitukselta.

Lumenhallinnan kehittämistarve

Helsingin maankäyttö on tiivistynyt merkittävästi, jolloin lumitilaa on jäänyt kaupunkirakenteeseen entistä vähemmän ja pois kuljetettavaa lunta syntynyt enemmän.

Lumelle ei ole enää riittävästi tilaa katutilassa, lumenvastaanottoaikoja otetaan muuhun käyttöön ja lisäksi vastaanottoaikkoihin kohdistuu käyttörajoituksia. Lunta poistetaan ja kuljetetaan katutilasta usein yöaikaan, koska liikennehaitat ovat tällöin vähäisimmät ja työ sujuvinta. Tästä aiheutuu ympäristöön meluhaittaa, jonka takia lumen vastaanottoaikkojen aukioloaikoja on haluttu rajoittaa. Aukioloaikojen rajoittaminen on johtanut lumen kuljettamiseen pidempään avoinna oleville vastaanottoaikoille, joka on pidentänyt lumen kuljetusmatkoja.

Lumenvastaanottoaikat ovat vuosikymmenien aikana vähentyneet, minkä vuoksi kuljetusmatkat ja niiden aiheuttamat liikenteen päästöt ja melu ovat lisääntyneet. Lumenvastaanottoaikkojen tilatarpeista on tarkempaa tietoa selvityksessä, joka on liitteenä 1.

Lumen merivastaanotosta luovuttaessa on luotava korvaavia ratkaisuja sekä periaatteet, joilla turvataan kaupungin toimintakyky poikkeuksellisen runsaslumisissa olosuhteissa.

Lumenhallintaa vaikeuttaa lisäksi talvien lumisuuden ennakoimattomuus ja ilmastonmuutoksen myötä ääri-ilmiöiden lisääntyminen.

Lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslaki, jäljempänä MRL, velvoittaa huomioimaan alueiden käytön suunnittelussa sellaisia seikkoja, joita on kaupunkirakenteen muutoksen yhteydessä jäänyt usein huomioitta. Näitä alueiden käyttöä ja suunnittelua koskevia veloitteita saatetaan lumenhallinnan osalta kuntoon tällä hankekokonaisuudella.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta, jäljempänä Kunnossapitolaki, mukaan kadun kunnossapito kuuluu pääasiassa kunnalle. Kunnossapitolain mukaan jalkakäytävän talvikunnossapito ja sen vierelle kertyneiden lumivallien poistaminen kuuluu tontinomistajille. Kunta voi kuitenkin ottaa nämä veloitteet hoitaak-

seen. Helsingissä ainoastaan keskustan alueella nämä velvoitteet on jätetty tontinomistajille. Hankekokonaisuudella varmistetaan edellytykset Kunnossapitolain mukaisten velvoitteiden hoitamiseksi.

Kuntalaki velvoittaa 110 § luvussa laatimaan talousarvion siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseksi on turvattu. Lumenhallinnan kehittämisen hankekokonaisuudella turvataan puolestaan edellytyksiä kunnan MRL:n sekä kunnossapitolain tehtävien hoitamiseksi. Lumenhallinnan kehittämisen hankekokonaisuus on tarpeen ottaa huomioon talousarviota laadittaessa.

Lumenhallinnan nykytila

Lumimäärät vaihtelevat vuosittain. Pitkäaikaisen seurannan perusteella on määritetty lumimäärille kolme erilaista talvea.

1. Normaalina talvena pidetään talvea, jolloin Helsingin lumenvastaanottoaikoille vastaanotetaan noin 50 000 lumikuormallista, eli noin 875 000m³ lunta. Tällaisia talvia toistuu keskimäärin noin kahden vuoden välein.
2. Keskimääräistä runsaslumisempna talvena pidetään talvea, jolloin Helsingin lumenvastaanottoaikoille vastaanotetaan noin 125 000 lumikuormallista, eli noin 2 187 500m³ lunta. Tällaisia talvia toistuu keskimäärin noin viiden vuoden välein.
3. Runslumisena talvena pidetään talvea, jolloin Helsingin lumenvastaanottoaikoille vastaanotetaan noin 265 000 lumikuormallista, eli noin 4 637 500m³ lunta. Tällaisia talvia toistuu keskimäärin noin kymmenen vuoden välein.

Helsingin kaupungin Ilmatieteenlaitoksella teettämän selvityksen mukaan (liite 2), Helsingissä sataa lunta vielä tulevaisuudessakin. Keskimääräinen maksimilumensyvyys pienenee vuosisadan puoliväliin mennessä n. 28-38 % ja vuosisadan loppupuolelle mennessä n. 34-52 % kasvihuonekaasujen kasvua kuvaavasta skenaariosta riippuen. Lumiset talvet ovat tulosten mukaan tulevaisuudessa edelleen mahdollisia, mutta niiden esiintyminen muuttuu vähitellen harvemmaksi. Selvityksen mukaan myös runsaslumiset talvet ovat mahdollisia vielä vuosisadan lopullakin. Selvityksen lisäksi on meteorologisesti muodostunut yleinen käsitys, että talvet tulevat olemaan lyhempiä, mutta lunta tulee kerralla enemmän. Hankekokonaisuudessa tavoiteltava lumenhallintakapasiteetti vastaa selvityksessä mallinnettua sekä yleistä käsitystä talvien muutoksesta vastaavaa tarvetta.

Runslumiset talvet ovat tähän mennessä aiheuttaneet Helsingille useiden miljoonien eurojen lisäkustannuksia lumen kuljetustarpeen

kasvusta aiheutuen. Lisäksi runsaslumiset talvet ovat aiheuttaneet kaupungin toimivuuteen liittyen useita viikkoja kestäneitä liikenneverkon käytettävyyden, turvallisuuden ja viihtyisyyden ongelmia, koska lumenvastaanottokapasiteetti ei ole riittävää runsaiden lumisateiden aikaan.

Nykytilassa lumi kuljetetaan katutilasta lumisateiden jälkeen yhdeksälle lumen vastaanotto paikalle, joista kuusi on maalla olevia läjityspaikkoja, kaksi sulatuslaitosta sekä yksi merivastaanotto paikka. Lumen vastaanotto paikat pystyvät teoreettisesti ottamaan vastaan noin 200 000 lumikuormaa lunta. Lunta kuljetetaan keskimäärin neljän kilometrin yhdensuuntainen matka lumenvastaanotto paikalle. Pisimmät kuljetusmatkat ovat yli kymmenen kilometriä vastaanotto paikkojen yöaikaisten aukioaikaisten rajoitusten johdosta.

Lumenvastaanotto paikoista on jouduttu luopumaan maankäytön tiivistyessä ja joudutaan luopumaan myös tulevaisuudessa, kun paine muuhun maankäyttöön kasvaa. Neljäkymmenen tarkasteluvuoden aikana Helsingissä on ollut yhteensä noin seitsemäntoista (17) eri vastaanotto paikkaa ympäri kaupunkia, vuonna 1998 Helsingissä oli kolmetoista (13) vastaanotto paikkaa ja vuonna 2023, lumenvastaanotto paikkoja on yhdeksän (9) kappaletta.

Vuoteen 2033 mennessä lumenvastaanotto paikkoja tulee olemaan vain viisi (5) kappaletta ja myöhemmin poistuu vielä yksi (1) lisää, maankäytön tiivistymisen myötä. Vuoteen 2033 mennessä poistuvia lumen vastaanotto paikkoja ovat Kyläsaaren sulatuslaitos, Oulunkylän maalle läjityspaikka, Malmin maalle läjityspaikka ja Hernesaaren merivastaanotto paikka. Lisäksi Viikin sulatuslaitoksesta joudutaan luopumaan arviolta viimeistään vuoteen 2040 mennessä. Asiaan tulee puuttua, jotta lumenhallintakyky voidaan säilyttää. Lumenhallintakyvyn merkittävä heikkeneminen tarkoittaisi sitä, että Helsinki ei selviä alueellensa sataaneesta lumesta vaan sen toiminta lamautuu, liikenneväylien sekä kiinteistöjen tonttialueiden täytyessä lumesta.

Tavoitteet ja vaikutukset

Lumenhallinnan tavoitetila

Tavoitetilassa vuonna 2033:

1. kaupunkitila on toimiva, käytettävissä, turvallinen, viihtyisä ja siisti,
2. lumenhallinta on tehokasta ja sen käsittelyverkosto tiheä sekä aiheuttaa vähemmän päästöjä ja kustannuksia verrattuna vuoteen 2022,

3. lumenhallintakeinot palvelevat riittävästi kaupunkia kaikissa talviolosuhteissa ja lumen merivastaanottoa tarvitaan vain poikkeuksellisuuden määritellyt kriteerit täyttävinä ajanjaksoina,
4. liikenne on sujuvaa ja turvallista nopeasti lumisateiden jälkeen,
5. lumenhallinnan alueet ovat monipuolisessa käytössä ja ratkaisut tukevat kiertotaloutta,
6. lumenhallinnan tilatarpeet ja aluetarpeet suunnitellaan osana maankäyttöä ja teknisen huollon verkostoa.

Toimenpiteet ja aikataulu

Hankekokonaisuus koostuu viidestä eri hankkeesta, jotka sisältävät erilaisia toimenpiteitä ja etenevät omassa aikataulussa, kuitenkin toisiinsa kytkettynä kokonaisuutena.

Hankekokonaisuuden toimenpiteillä tavoitellaan seuraavaa:

1. Lumen maavastaanoton lisääminen:

- 2023: 6 kpl, yhteensä 90 000 kuorman kapasiteetti
- 2033: 9 kpl, yhteensä 120 000 kuorman kapasiteetti
- Kustannusarvio: 30 Me

2. Lumen sulatuspaikkojen toteuttaminen:

- 2023: 2 kpl poistuvia laitoksia, yhteensä alle 35 000 kuorman kapasiteetti
- 2033: 21 kpl pieniä kohteita, yhteensä yli 35 000 kuorman kapasiteetti
- Kustannusarvio: 50 Me

3. Lumen lähivarastoinnin mahdollistaminen:

- 2023: 0 paikkaa, 0 kuorman kapasiteetti
- 2033: 2 000 paikkaa, 2 000 kuorman kapasiteetti sekä muuta kaupunkitilaa
- Kustannusarvio: 5 Me

4. Lumen merivastaanoton periaatteet:

- 2023: maksimissaan 60 000 kuorman kapasiteetti joka talvena
- 2033: vain runsaslumisena talvena käytössä
- Kustannusarvio: 5 Me

5. Lumen innovatiiviset markkinat:

- 2023: ei yksityistä vastaanottoa, ei hyötykäyttöä, ei erityistä liiketoimintaa
- 2033: yksityistä vastaanottoa, hyötykäyttöä ja uutta liiketoimintaa
- Kustannusarvio: 5 Me, jossa ei ole huomioitu mahdollisia tuottoja

30.05.2023

Hankekokonaisuuden kokonaiskustannusarvio, yhteensä noin 95 Me, perustuu asiantuntija-arvioon. Vuosittainen budjettivaraustarve vuosille 2024-2033 on noin 10 Me.

Hankekokonaisuuden lisäksi budjettivaikutuksia aiheuttaa erikseen käynnissä oleva "Talvihoidon laadun parantamisen toimenpideohjelma vuosille 2022-2032", jossa ei ole huomioitu tämän hankekokonaisuuden budjettivaikutuksia.

Hanke 1. Lumen maavastaanoton lisääminen

Nykytila

Helsingillä on kuusi (6) lumen maalle läjityksen vastaanottoaikkaa, jotka kykenevät ottamaan vastaan yhteensä alle 90 000 lumikuormaa talvea kohden. Paikoille on pitkät kuljetusmatkat, yöaikaan yli 10 kilometriä. Paikoista ei ole yksikään auki ympäri vuorokauden. Kohteista on kaksi poistumassa maankäytön muutosten seurauksena tulevan vuosikymmenen aikana. Tuusulan väylän kaupunkibulevardin rakentuu Oulunkylän vastaanottoaikka ja Malmin lentokentän alueen rakentuu Malmin vastaanottoaikka. Jäljelle jäävät neljä (4) lumen maavastaanottoaikkaa eivät tule riittämään Helsingin lumenhallinnan tarpeisiin.

Tavoitetila

Helsingillä on yhdeksän (9) lumen maaläjityksen vastaanottoaikkaa kattavasti kaupungin alueella, jotka kykenevät ottamaan vastaan yhteensä yli 120 000 lumikuormaa talvea kohden. Paikat palvelevat erityisesti Helsingin esikaupunkialueita, joille ohjataan lumia vain kunkin vastaanottoaikan läheisyydessä olevista kaupunginosista. Paikat ovat auki tarpeen mukaisesti.

Hanke 2. Lumen sulatuspaikkojen toteuttaminen

Nykytila

Helsingissä on kaksi (2) isoa sulatuslaitosta, Kyläsaaren ja Viikin lumen vastaanottoaikoilla. Sulatuslaitokset kykenevät ottamaan vastaan yhteensä alle 35 000 kuormaa talvea kohden. Etenkin Viikin laitos on ollut yksi kaupungin tärkeimmistä vastaanottoaikoista toimintavarmuutensa vuoksi. Molemmat kohteet ovat sijainniltaan keskeisissä paikoissa. Sulatettu lumi suodatetaan ja hulevesi kulkeutuu Katajaluodon purkuputken kautta mereen. Molemmista paikoista joudutaan luopumaan täydennysrakentamisen edetessä Kyläsaarella 2030 -luvulla ja Viikissä 2040-luvulla.

Tavoitetila

Helsingissä on vähintään kaksikymmentäyksi (21) pienehköä lumensulatuspaikkaa käsittävä hajautettu lumen sulatus- ja puhdistuspaikkaverkosto, joka kykenee vastaanottamaan yhteensä yli 35 000 kuormaa talvea kohden. Lumensulatuspaikat palvelevat paikallisesti kaupunginosa, etenkin kantakaupungin alueella, lyhentäen kuljetusmatkat kantakaupungissa alle kilometriin. Lumensulatuspaikoissa on huomioitu mm. siisteys ja viihtyvyys sekä kohteiden ympärivuotisen ja erityisesti myös kesäaikaisen yhteiskäytön monipuoliset mahdollisuudet.

Hanke 3. Lumen lähivarastoinnin mahdollistaminen

Nykytila

Helsingissä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kadunvarsipysäköintipaikkoja väliaikaiseen lumen kasaamiseen, josta lumet kuljetaan pois mahdollisimman pian talven aikana. Kaupunkiympäristölautakunta päätti 21.3.2023 § 166, että kesäajaksi mikroliikkumiselle jatkossa varattavat pysäköintipaikat käytetään talviaikana lumen hallintaan.

Lumen jättämisestä kadulle sulamaan on asiantuntija-arviona todettu aiheutuvan mahdollisia pöly-, roskaisuus- ja sulamisvesihaittoja, joiden hallintakeinoja on kehitettävä tai varattavia paikkoja käytettävä vain lumen välivarastointiin. Kadunvarsille pysäköityjen ajoneuvojen on puolestaan todettu hankaloittavan talvihoitotöitä yleisesti.

Pysäköintipaikkojen varaamisesta muuhun kuin pysäköintikäyttöön on todettu aiheutuvan jonkin verran tulon menetyksiä kaupungille riippuen talven pituudesta. Vuonna 2022 vyöhykepysäköinnin tulot olivat 17,8 Me (alv 0 %) ja tunnuksista saatavat tulot 7,0 Me (alv. 0 %). Maksullisia pysäköintipaikkoja on noin 24 200, joiden pysäköintitulo paikkaa kohden on noin 1 025 euroa vuodessa, eli noin 85 euroa kuukaudessa. Kantakaupungin asukaspysäköintipaikokojen tunnuksen hinta puolestaan on 60 euroa kuukaudessa. Yhdelle pysäköintipaikalle mahtuu arvioitua noin yksi lumikuorma ja yhden lumikuorman poiskuljettamisesta maksetaan noin 120 euroa kuormalta.

Tavoitetila

Helsingin kantakaupungissa on saatu käyttöön vähintään 2 000 kadunvarsipysäköintipaikkaa lumen talviaikaiseen muutaman kuukauden kestoiseen lähivarastointiin, josta lunta ei kuljeteta lainkaan pois, vaan sen annetaan sulaa paikallaan. Lähivarastointikäyttöön otetut pysäköintipaikat ovat noin neljätoista prosenttia (14 %) yhteensä noin 14 000:sta yleisillä alueilla käytössä olevasta kantakaupungin niemen alueen pysäköintipaikasta. Tällä on kyetty jättämään kuljettamatta yli 2 000 lumikuormaa tai välivarastoimaan lunta poiskuljetusta varten selkeästi lumelle varatuille paikoille. Talviajaksi lumen varastointiin käyttöön otet-

tavien pysäköintipaikkojen osalta autojen pysäköinti on ohjattu vapaille pysäköintilaitospaikoille, joita kantakaupungissa on pääasiassa hyvin saatavilla.

Lisäksi lumen talviaikaiseen lähivarastointikäyttöön on otettu ajokaistoja, aukioita ynnä muuta soveltuvaa kaupunkitilaa. Lumen lähivarastointikäyttöön otettu kaupunkitila on varattu tarpeen mukaan jopa monivuotisilla talviaikaisilla aluevaraussopimuksilla.

Sulamisen mahdollisten haittojen hallintaan on kehitetty riittävät torjuntamenetelmät, jotka on asennettu lumelle varattuun katutilaan kaupunkikuvaan soveltuvasti.

Hanke 4. Lumen merivastaanoton periaatteet

Nykytila

Helsingissä hyödynnetään meriveden lämpöä lumensulatuksessa Hernesaaren asemakaavaan varatulla lumenvastaanottopaikalla. Vuosaaressa on asemakaavassa osoitettu lumen merivastaanottopaikka, jota ei ole toistaiseksi hyödynnetty. Vuosina 2019–2023 on hyödynnetty innovatiivisia keinoja ehkäisemään lumen seassa olevien roskien kulkeutuminen vastaanottopaikan laiturin edustalta merelle ja rannoille. Hernesaaren lumenvastaanottopaikka kykenee parhaimmillaan ottamaan vastaan jopa 60 000 kuormaa lunta talvea kohden, kuitenkin tyyppillisimmin mereen on kaadettu noin 12 000 kuormaa lunta talvea kohden. Lumen merivastaanottoa on tapahtunut joka talvi. Lumen merivastaanottopaikan aukioloa on ryhdytty rajoittamaan yöaikaisesti. Hernesaareen on valmisteilla uusi asemakaava.

Lumen merivastaanottoa on vähennetty Helsingissä 2000 -luvun alussa merkittävästi, vähentäen lumen merivastaanottopaikkoja seitsemästä (7) yhteen (1) vastaanottopaikkaan. Helsingin tahtotila on luopua viimeisestäkin lumen merivastaanottopaikasta.

Tavoitetila

Helsingissä lumen merivastaanottoa käytetään runsaslumisina talvina varajärjestelynä erikseen sovituin periaattein. Varajärjestelyn käyttöperiaatteet on luotu selkeiksi ja läpinäkyviksi. Lumen roskaisuuden haitat ovat hallinnassa. Lumen merivastaanoton varajärjestelyä tarvitaan, runsaslumisina talvina tai runsaslumisten perättäisten päivien jälkeen, jolloin muut järjestelyt eivät riitä turvaamaan Helsingin toimintakyvyn ylläpitämistä.

5. Lumen innovatiiviset markkinat

Nykytila

Helsingissä on saatu aikaan uusia lumenhallintamahdollisuuksia innovaatiokumppanuuksien kautta. Hyvänä esimerkkinä on lumen sulatus- ja puhdistuslaitteiden kehitysyhteistyö markkinatoimijoiden kanssa. Helsingin lumenvastaanottoaikoille tuotua lunta ei hyödynnetä, ellei yksittäisiä kokeiluja lumen hyötykäytölle oteta huomioon.

Tavoitetila

Lumenhallintaa helpottaa kaupungin ja yksityisten toimijoiden yhdessä luomat kaupalliset markkinat, jossa yksityiset markkinat ottavat lunta vastaan sekä parhaimmassa tapauksessa jopa hyödyntävät lunta ja lumenhallintaa ja sen alueita uusiin käyttötarkoituksiin. Helsinki on vauhdittanut lumen- ja hulevedenkäsittelyteknologian kehittymistä palvelemaan paremmin lumenhallinnan monipuolisia tarpeita ympäristön-suojelu ja ilmaston muutokseen sopeutuminen huomioiden.

Hankkeiden vaiheistus

Hankkeiden vaiheistus noudattaa pääasiassa yleistä hankkeiden vaiheistusta: esi- ja tarveselvitys - yleissuunnittelu - hankesuunnittelu - kaavoitusmuutokset - toteutussuunnittelu - toteutus - käyttöönotto - käyttö. Hankkeiden läpi vieminen ja tulokset syntyvät kymmenen vuoden aikana vaiheistetusti.

Vuorovaikutus

Uusien vastaanottoaikojen suunnittelua tehdään vuorovaikutuksessa alueiden asukkaiden sekä kaupungin eri toimialojen kanssa.

Toteutus ja seuranta

Hankekokonaisuutta ohjaa ja seuraa toimialajohtajan johtama ohjausryhmä. Hankekokonaisuuden toteutuksesta vastaa kaupunkiympäristön toimiala, josta on nimetty projektipäällikkö johtamaan hankekokonaisuutta.

Hankkeiden toteutuksen johtaminen, seuranta sekä resursointi suunnitellaan erikseen sekä hanke-, että kohdekohtaisesti.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tero Koppinen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 78342
tero.koppinen(a)hel.fi
Erkki Sarvi, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 23137
erkki.sarvi(a)hel.fi

Liitteet

30.05.2023

Asia/6

-
- 1 Lumitilarpeen määrittely alueittain 30.3.2023
 - 2 Helsingin muuttuvat talvet 6-2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 23.05.2023 § 288